

Przedmiotowe zasady oceniania

GEOGRAFIA

Ocenianie ma na celu wartościowanie postępów ucznia, wskazując co osiągnął a nad czym powinien popracować z uwzględnieniem:

- udzielania uczniowi wskazówek w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
- motywowania ucznia do dalszej pracy
- informowania ucznia i rodziców o poziomie osiągnięć edukacyjnych

Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje o:

- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów
- wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
- trybie oceniania i klasyfikowania oraz warunkach uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych

W procesie nauczania geografii pod względem bierze się:

- ✓ Stopień opanowania słownictwa geograficznego w celu opisywania i wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących procesów
- ✓ Znajomość wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników
- ✓ Znajomość głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu, wybranych krajów i regionów Europy oraz świata
- ✓ Znajomość zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz dostrzeganie potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody
- ✓ Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata
- ✓ Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej
- ✓ Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka

- ✓ Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną
- ✓ Umiejętność analizowania pozyskanych danych i formułowanie wniosków
- ✓ Umiejętność interpretowania map różnej treści
- ✓ Umiejętność określania związków między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-ekonomicznego, kulturowego
- ✓ Umiejętność oceniania zjawisk i procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych w Polsce i na świecie
- ✓ Umiejętność rozwiązywania zagadnień problemowych
- ✓ Umiejętność wykorzystania wiedzy geograficznej w życiu codziennym

METODY OCENIANIA

- ❖ Ocenianie sumujące – informuje o stopniu opanowania przez uczniów danej wiedzy i umiejętności lub osiągnięcia ustalonych celów
- ❖ Ocenianie kształtujące – wyrażane jest ustnie lub pisemnie jako informacja zwrotna, opisowa, bez oceny w stopniu. Ocenie kształtującej podlegają: różne formy pracy ucznia oraz niektóre wypowiedzi ustne i niektóre kartkówki.

FORMY SPRAWDZANIA I OCENIANIA:

1. Sprawdziany pisemne
2. Kartkówki
3. Wypowiedzi ustne
4. Prace lekcyjne i pozalekcyjne
5. Prace domowe
6. Zeszyt ćwiczeń

Ad. 1

- Są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem
- Obejmują większą partię materiału programowego, zwykle z jednego działu
- Czas trwania: 30 – 40 minut
- Podlegają wszystkim stopniom oceny sumującej
- Uczniowie nieobecni podczas sprawdzianu przystępują do niego w ciągu 2 tygodni po powrocie do szkoły. W przypadku niestawienia się w określonym terminie, nauczyciel dokonuje czynności oceniających ucznia na najbliższej lekcji od chwili upłynięcia terminu
- Nauczyciel sprawdza i ocenia w ciągu 1 tygodnia (czyli 7 dni, w tym 5 dni odbywających się zajęć edukacyjnych). W przypadku dni wolnych lub nieobecności nauczyciela termin ten przesuwana się o czas dni wolnych/dni nieobecności nauczyciela

Ad. 2

- Są formą sprawdzenia wiadomości i umiejętności z małej partii materiału programowego (maksymalnie z 3 ostatnich lekcji)
- Czas trwania: do 15 minut
- Podlegają wszystkim stopniom oceny sumującej a z niektórych kartkówek stosuje się ocenę kształtującą

Ad. 3

- Przewiduje się dwa rodzaje wypowiedzi ustnych: z trzech ostatnich lekcji lub w toku bieżącej lekcji. Ocenę ustala się według następujących kryteriów: zrozumienie pytania, odpowiedź wyczerpująca lub niewyczerpująca, odpowiedź błędna lub poprawna bądź częściowo poprawna, wypowiedź logiczna lub nielogiczna, pewność odpowiedzi, odpowiedź samodzielna
- Wypowiedzi z 3 ostatnich lekcji podlegają ocenie kształtującej
- Wypowiedzi w toku lekcji są formą aktywności uczniów i oceniane są przy pomocy oceny kształtującej lub stopni oceny sumującej/plusów (**4** plusy to ocena **celująca**; przy czym nie koniecznie trzeba je uzyskać na jednej lekcji)

Ad. 4

- Obejmują wszystkie formy pracy na lekcji i poza lekcją (udział w konkursach przedmiotowych i projektach)
- Podlegają wszystkim stopniom oceny sumującej lub ocenie kształtującej

Ad. 5

- Obejmują prace pisemne lub ustne z zakresu materiału programowego i wykraczającego poza niego
- Podlegają wszystkim stopniom oceny sumującej lub ocenie kształtującej

Ad. 6

- Sprawdzane są z dotychczas zrealizowanych tematów (kontrola sporadyczna)
- Kryteria oceniania: stopień uzupełnienia, czytelność i przejrzystość zapisu
- Zeszyt ćwiczeń podlega ocenie kształtującej; uczeń otrzymuje ocenę celującą za wykonanie wszystkich nieobowiązkowych zadań wraz z prawidłowo wykonanymi zadaniami obowiązkowymi

Dodatkowe uwagi

Nauczyciel informuje ucznia o sposobie oceniania poszczególnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności.

W dzienniku lekcyjnym nauczyciel wpisuje wybrane IZ w skróconej postaci: „+” jeśli uczeń opanował wiadomości i umiejętności, „/” jeśli je tylko częściowo opanował, zaś „-” gdy ich wcale nie opanował. Powyższe symbole nie sumują się a jedynie stanowią informację.

Uczeń ma prawo w ciągu jednego półrocza być 3-krotnie nieprzygotowanym do lekcji (za wyjątkiem lekcji z zaplanowanym sprawdzianem lub kartkówką). Warunkiem jest zgłoszenie tego faktu przed rozpoczęciem lekcji, bez konieczności podania przyczyny. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się: brak gotowości do odpowiedzi, brak pracy domowej, brak zeszytu ćwiczeń. Mimo nieprzygotowania uczeń uczestniczy w lekcji i wykonuje polecenia nauczyciela.

Oceny podlegają poprawie w ciągu 2 tygodni od ich otrzymania a w przypadku nieoczekiwanych zdarzeń losowych w innym terminie ustalonym przez nauczyciela. Poprawioną ocenę wpisuje się obok oceny pierwotnie uzyskanej, przy czym wystawiając ocenę śródroczną/końcoworoczną pod uwagę bierze się lepszą ocenę.

Na podstawie opinii/orzeczenia z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych możliwości oraz potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

Ocena śródroczna/roczna nie jest średnią arytmetyczną ani ważoną ocen cząstkowych, wagi wskazują jedynie rangę oceny.

Uczeń otrzymuje informację o przewidywanej dla niego ocenie niedostatecznej co najmniej dwa tygodnie przed śródrocznym/rocznym posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanej ocenie niedostatecznej śródrocznej/rocznej informuje nauczyciel przedmiotu.

SPOSOBY OCENIANIA

- Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6, rozszerzone o „+” oraz „-”
- Wagi ocen

Zgłoszone nieprzygotowanie do lekcji	0
Diagnoza	0
Aktywność lekcyjna i pozalekcyjna	1
Wypowiedź ustna	1
Zeszyt ćwiczeń	1
Praca domowa	1
Kartkówka	2
Sprawdzian	3
Sukcesy w konkursach	3

- Procentowa skala ocen prac pisemnych

95% - 100%	celujący
85% - 94%	bardzo dobry
70% - 84%	dobry
50% - 69%	dostateczny
35% - 49%	dopuszczający
0% - 34%	niedostateczny

- Procentowa skala ocen prac pisemnych dla obcokrajowców oraz uczniów z dysfunkcjami określonymi w opinii/orzeczeniu z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej

95% - 100%	celujący
80% - 94%	bardzo dobry
60% - 79%	dobry
45% - 59%	dostateczny
20% - 44%	dopuszczający
0% - 19%	niedostateczny

KRYTERIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena niedostateczna – uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej koniecznych do kontynuowania nauki; wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie pracuje na lekcji, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania, nie potrafi rozwiązać – samodzielnie ani przy pomocy nauczyciela – zadań o najniższym stopniu trudności, nie wykonuje zadań domowych.

Ocena dopuszczająca – uczeń posiada znaczne braki w zakresie wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, ale przejawia gotowość i chęć do pracy oraz nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym jest to praca odtwórcza.

Ocena dostateczna – uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową, nie zawsze pracuje systematycznie, w wypowiedziach są dopuszczalne błędy, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, wykonuje proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie rozwiązuje sytuacje problemowe, poprawnie odczytuje dane z różnych źródeł, ze sprawdzianów otrzymuje oceny poniżej dostatecznej.

Ocena dobra – uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, pracuje z reguły systematycznie, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, dopuszczalne są niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedzi nie wyczerpują omawianego zagadnienia, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o przeciętnym stopniu trudności, wykonuje z reguły wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dokonuje poprawnych interpretacji różnych tekstów źródłowych, ze sprawdzianów uzyskuje oceny co najmniej dostateczne.

Ocena bardzo dobra – uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej, przygotowanie do lekcji jest pełne i systematyczne, udziela wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania, rozwiązuje zadania trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do swojej pogłębienia wiedzy, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, ze sprawdzianów uzyskuje co najmniej oceny dobre, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, bierze udział w konkursach geograficznych.

Ocena celująca – uczeń dysponuje wiedzą przekraczającą wymagania programowe, pracuje systematycznie, udziela wyczerpujących odpowiedzi i wszystkie zadania wykonuje całkowicie samodzielnie, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, ze sprawdzianów uzyskuje co najmniej oceny bardzo dobre, osiąga sukcesy w konkursach geograficznych lub bierze aktywny udział w dodatkowych zajęciach rozwijających.

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny są dostępne w gabinecie geografii.